

Неофициален превод на български език

1428-о заседание, 8-9 Март 2022 (DH)

Н46-8 Група дела Любомир Попов (Жалба № 69855/01), Група дела Сивова и Колева (Жалба № 30383/03), Мутишев и други (Жалба № 18967/03), дело Томов и Николова (Жалба № 50506/09) срещу България

Наблюдение на изпълнението на решенията на Европейския съд

Относим документ
CM/Notes/1428/H46-8

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че повечето от тези дела се отнасят до неоправдани забавяния при изпълнението на съдебни и административни решения, с които се признава правото на жалбоподателите на възстановяване на собствеността или обезщетение за земеделски земи или гори, колективизирани по време на комунистическия режим; припомниха също така, че едно от тях се отнася до отнемане на собственост въз основа на разпоредба, която позволява на бившите собственици да оспорват правото на собственост на частни лица върху земеделски земи, придобити след колективизацията, без ограничение във времето и без никакво обезщетение от държавата;

По отношение на индивидуалните мерки

2. посочиха, че не са необходими по-нататъшни индивидуални мерки по делата *Панайотов, Рашева, Неделчева и други* и *Мутишев и други*, по които реституционните процедури са приключили, и по делото *Томов и Николова*, по което жалбоподателите са получили справедливо обезщетение за имуществените и неимуществените вреди, претърпени вследствие загуба на тяхната собственост; решиха да приключат разглеждането на делата *Панайотов, Рашева, Неделчева и други* и приеха Окончателна Резолюция CM/ResDH(2022)45;

3. по отношение на жалбоподателите по жалба *Иванова и други* от делото *Петкова и други* и делата *Гечеви, Лазаров и други, Сивова и Колева, Василев и Дойчева* и *Зикатанова и други*, приканиха властите бързо да предприемат допълнителни стъпки за приключване на реституционните процедури, като се вземе предвид и анализът в Н/Ехес(2022)4; по отношение на жалбоподателя Янков от делото *Петкова и други* и делата *Любомир Попов, Найденов, Попов и Чонин*, ги насърчиха да предоставят информация в отговор на въпросите, повдигнати в Н/Ехес(2022)4;

По отношение на възстановяването на собственост върху земеделски земи и гори

4. приветстваха законодателните изменения, приети през 2015 г. и 2017 г., с цел да се повиши административния капацитет за провеждане на земеделската реституция чрез участието на Министерството на земеделието; приканиха властите да представят своята оценка за това дали е възможно да се осигури засилено обучение на служителите, които се занимават с реституция, и да се засили допълнително контролът върху процедурите за реституция, както и помощта, предоставяна от Министерството на земеделието на общинските служби по земеделие, ако е необходимо, чрез

подходящо увеличаване на служителите, ангажирани с тази дейност; приканиха ги също така да обмислят изготвянето на лесни за ползване насоки за прилагането на различните процедури;

5. отбелязаха като позитивна стъпка приемането през 2021 г. на пътна карта, която предвижда изготвянето на законодателни изменения в съответствие с указанията на Европейския съд по чл. 46 за необходимостта от определяне на срокове за приключване на реституционните процедури; насърчиха работата на властите по изработването на законодателни изменения, които да дават възможност на съответната общинска служба по земеделие да приключи *служебно* процеса на реституция в съществуващи или възстановими стари реални граници, в случай на бездействие от страна на правоимащите лица;

6. по отношение на реституцията на земи, включени в урбанизираните територии, и обезщетяването с общинска или държавна земя или с поименни компенсационни бонове, насърчиха властите да предоставят тяхната оценка дали е възможно да се въведат срокове за довършване на тези процедури и да се рационализират съществуващите процедури; също така поканиха властите да представят своята оценка относно предвидените начини за приключване на процедурите за обезщетение, отнасящи се до градовете София, Пловдив и Варна;

7. по отношение на реституцията в териториите, където на трети лица е било предоставено право на ползване, настойчиво приканиха властите да извършат преглед на висящите процедури, да дадат указания на областните управители да възложат, когато това е обективно възможно, изработването на необходимите планове в срок, така че да се даде възможност за започване на действителната работа през 2023 г. за областите, в които такива планове не са изготвени, и да осигурят финансиране за изработването на планове; поканиха ги да предоставят до 31 декември 2022 г. информация за броя на областите, в които все още не е възложено изработването на планове, за броя на издадените през 2022 г. заповеди за изработване на планове и за осигуреното финансиране за 2023 г., както и тяхната оценка относно възможността за определяне на срок, в който областните управители да възлагат изработването на планове;

8. поканиха властите да предоставят по-подробна информация относно функционирането на превантивните средства за защита, по-специално по отношение на исканията за гарантиране на навременното приключване на реституционни процедури и относно компенсаторното средство за забавена реституция, както и за резултатите от анализа на съществуващата съдебна практика във връзка с необходимостта от създаване на специално средство за защита, което да позволява на заинтересованите лица да получат обезщетение в случай на неспазване на сроковете за довършване на реституционните процедури;

9. насърчиха властите да дадат отговор на други въпроси, поставени в Н/Ехес(2022)5, включително по отношение на възможните стъпки да се избегнат забавяния в реституционните процедури, касаещи земи, включени в активите на приватизирано дружество или други институции;

По отношение на отнемане на правото на собственост на трети лица следствие на реституция на земята на бившите собственици

10. по отношение на възможността да бъде оспорен титул за собственост на трети лица, които са придобили земи по време на комунистическия режим, приканиха властите да предоставят информация за искове, предявени на основание чл. 10, ал. 13 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи в периода между 2015 г. и 2021 г., както и допълнителна информация дали придобивната давност се прилага от съдилищата по последователен начин в сходни ситуации, така че да може да се направи оценка на необходимите общи мерки;

11. с оглед сложността на очакваните мерки и техния потенциален мащаб, както и на забавянията в процеса на изпълнение, решиха разглеждането на тези дела да продължи по засилената процедура; решиха да възобновят разглеждането им най-късно през юни 2023 г.